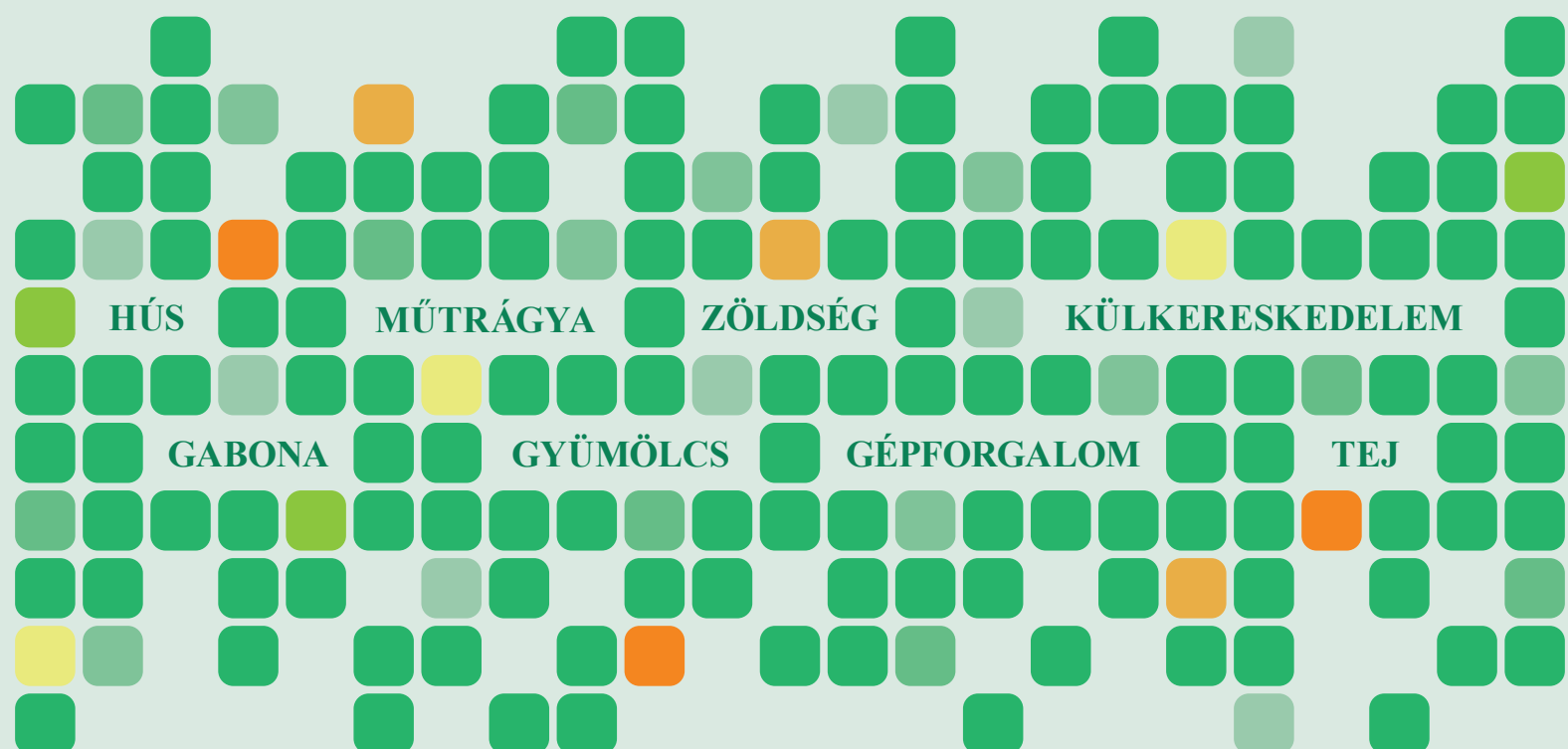

2016. MÁRCIUS

AGRÁRPIACI INFORMÁCIÓK

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet havonta megjelenő kiadványa

Agrárpiaci Információk 2016. március

Szerkesztette

Stummer Ildikó

Bábáné Demeter Edit

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944.

Telefon: (+36 1) 476-6093

Fax: (+36 1) 217-8111

e-mail: aki@aki.gov.hu

Internetes elérhetőségek

Agrárgazdasági Kutató Intézet

<https://www.aki.gov.hu>

Piaci Árinformációs Rendszer (PÁIR)

<https://pair.aki.gov.hu>

Agrárstatisztikai Információs Rendszer (ASIR)

<https://asir.aki.gov.hu>

Tartalomjegyzék

Gabona és olajnövény	3
Hús	5
Tej.....	7
Zöldség és Gyümölcs.....	8
Külkereskedelem.....	9
Inputok	11
Vágás.....	12
Gépértékesítés.....	14
Műtrágya.....	15

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

www.ujszecsenyiterv.gov.hu

06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a **búza** legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a március elsejei 161 dollár (USD)/tonna öt és fél éves mélypont után 175 dollár/tonnára emelkedett a hónap közepéig. Ez azonban átmenetinek bizonyult, néhány nappal később ugyanis 170 dollár/tonnára esett a jegyzés. A piacot továbbra is a rekord búzakészletek, és az egyelőre biztató 2016/2017. gazdasági évi kilátások tartják nyomás alatt. A párizsi árutőzsdén (Euronext/MATIF) elsősorban a határidőváltás miatt (márciusról májusra) nőtt a termény legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése 155 euró/tonna fölé március 15-ig. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) 43 ezer forint/tonna körül stagnált a malmi búza augusztusi jegyzése. Noha március első napjaiban – tonnánként 41,5–42 ezer forintért – még csak az ótermésű takarmánybúzára lehetett ügyletet kötni a BÉT-en (augusztusi határidő), március 7-étől, a májusi határidő bevezetésével ismét jegyzik az ótermést – tonnánként 40,3 ezer forintért. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon 47 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az étkezési, 46,7 ezer forint/tonnáért a takarmánybúza 2016 februárjában.

Az északi féltekén már a kukorica 2016. évi vetésére készülnek a gazdák, ugyanakkor a világtermelés 15 százalékát adó déli féltekén a 2015/2016. gazdasági évi termés jó része még lábon áll. Az USA kukoricakivitelének márciusi élénkülése pozitívan hatott a termény jegyzésére a chicagói árutőzsdén: a hónap eleji 140 dollár/tonnáról 145 dollár/tonnára emelkedett március közepén. A párizsi árutőzsdén a két héttel korábbinál 4-5 százalékkal drágábban, 153–155 euró/tonna között jegyezték a júniusi szállítású terményt ugyanekkor. A BÉT-en 42–43 ezer forint/tonna tartományban hullámzott a takarmánykukorica májusi jegyzése március első felében. Az AKI PÁIR adatai szerint az előző évinél 16 százalékkal volt drágább a takarmánykukorica 2016 februárjában.

Az egy évvel korábbinál kisebb termésük miatt – a feldolgozás mérséklődése ellenére is – véstesen fogy az Európai Unió, a fekete-tengeri országok, valamint Kína és Ausztrália **repce**magtartaléka, ami jó pozícióba hozza a kanadai canolát a világpiacon (*Oil World*). A Kanada mellett fő exportőröknek számító Ausztrália és Ukrajna a szezon első felében túladott fölösleges készletei jó részén, így a szezon hártalevő részében Kanada lesz a vezető exportőr a világpiacon. Az Európai Unióba az egy évvel korábbinál csaknem négyszer több, azaz 500 ezer tonna olajmagot adhat el. Az unióba a február végén, március elején érkezett nagy volumenű kanadai és ausztrál import valamelyest enyhített a szűkös forrás okozta feszültségen, és a termény májusi jegyzése 350 euró/tonna alá ereszkedett a párizsi árutőzsdén február végén, majd – a szójabab jegyzéséhez igazodva – 357 euró/tonnára visszakorrigált. Az európai készlethiányt továbbra is jól jelzi a tavalyi termés (májusi határidő) ideihez (augusztusi határidő) viszonyított árelőnye. A BÉT-en 101,7 ezer forint/tonnán állandósult a repce-mag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése március első felében. A fizikai piacon az egy évvel korábbit közel 8 százalékkal meghaladó, 116 ezer forint/tonna áron érkeztették a termelők a repcemagot februárban.

A **napraforgó**mag magyarországi jegyzését úgy tűnik, nem befolyásolta a napraforgóolaj fekete-tengeri exportárának 4-5 százalékos erősödése március első felében. A BÉT-en ugyanis folytatódott a 2015. december óta tartó lejtmenet, és az ó termést (májusi szállítás) 117 ezer forint/tonnán jegyezték a hónap közepén. Noha az idei termést adó állomány vetése még el sem kezdődött, és egyelőre a vetési szándék sem ismert, a befektetők az ó termésnél 12 százalékkal olcsóbbra, 103 ezer forint/tonnára értékelték az új termést (októberi termin) március 17-én. A fizikai piacon az ótermésű napraforgómag termelői ára átlagosan 118 ezer forint/tonna volt februárban. Ez 11 százalékkal magasabb a 2015. februári áránál. A részletekért kattintson **IDE**.

A gabonafélék és az olajnövények termelői ára Magyarországon

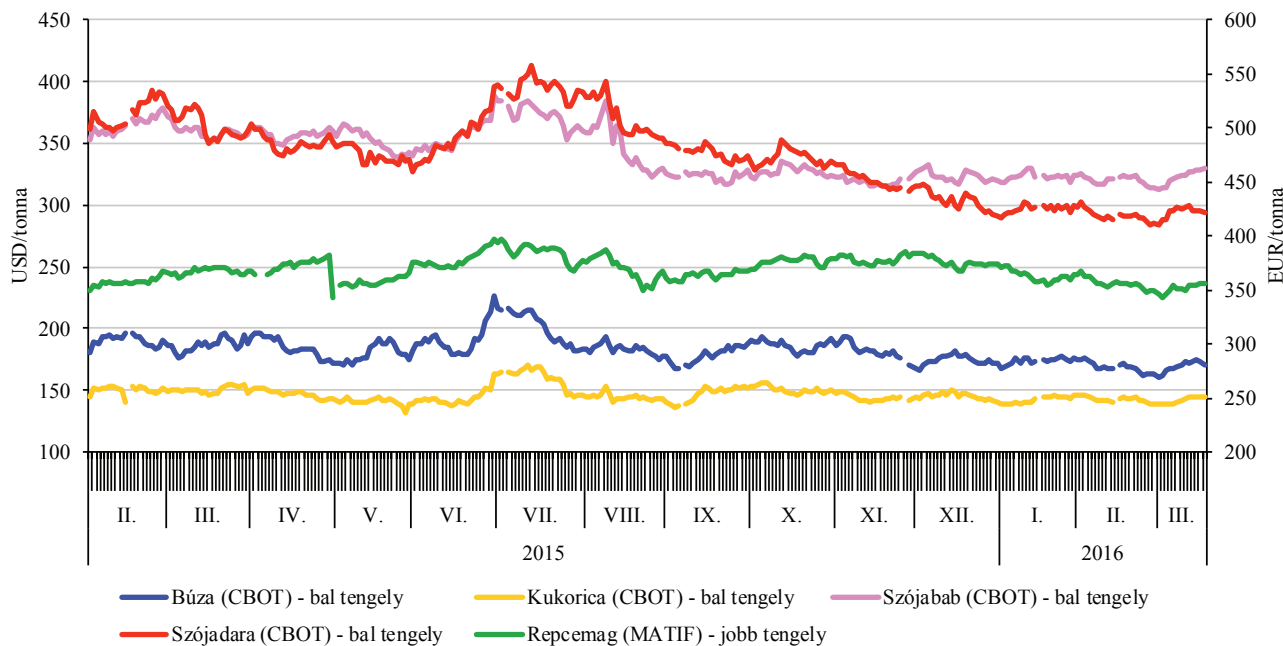
HUF/tonna

Megnevezés	2015. február	2016. január	2016. február	2016. február/ 2015. február (százalék)	2016. február/ 2016. január (százalék)
Étkezési búza	56 435	47 965	47 194	83,6	98,4
Takarmánybúza	47 319	47 533	46 679	98,7	98,2
Takarmánykukorica	38 129	44 951	44 184	115,9	98,3
Napraforgómag	106 683	118 849	118 398	111,0	99,6
Repce-mag	107 631	118 659	115 832	107,6	97,6

Forrás: AKI PÁIR

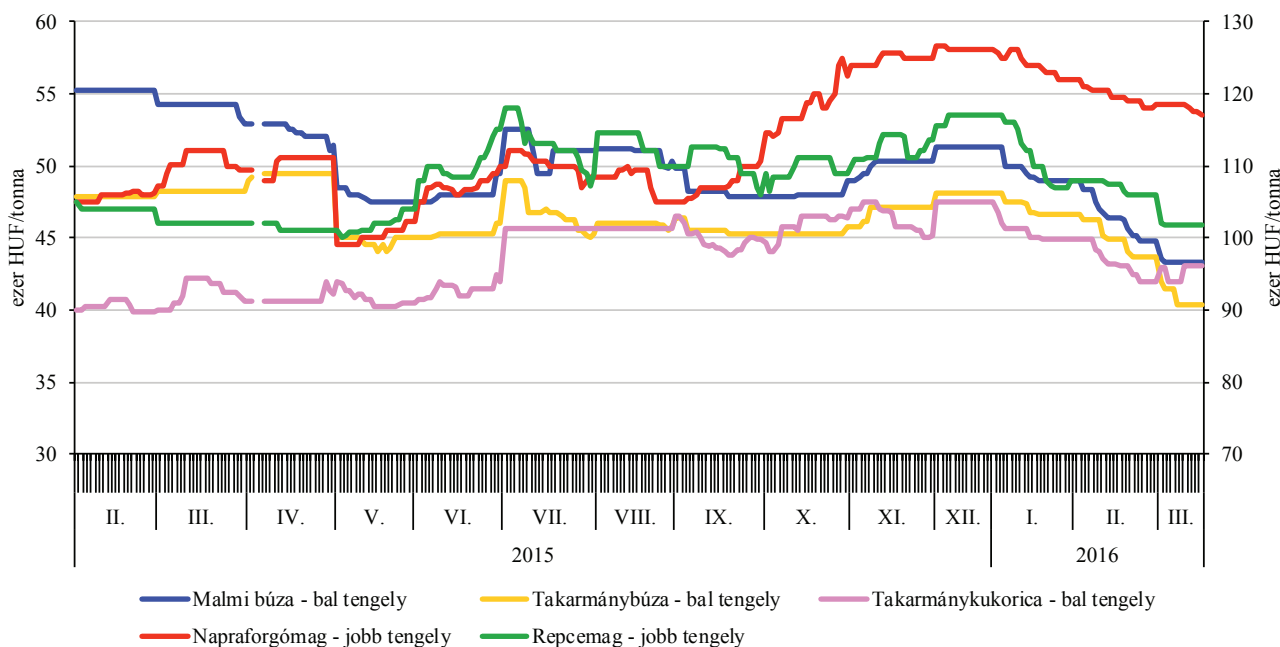
GABONA ÉS OLAJNÖVÉNY

A főbb termények legközelebbi határidőre szóló jegyzései a chicagói és a párizsi árutőzsdén (2015–2016)

Forrás: CME Group, MATIF

A főbb termények legközelebbi határidőre szóló jegyzései a Budapesti Értéktőzsdén (2015–2016)

Forrás: BÉT

Az Európai Unióban az „E” kereskedelmi osztályba tartozó sertés vágóhídi belépési ára 1,31 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2016 februárjában, ami 4,3 százalékos csökkenést jelentett az egy évvel korábbi átlagárhoz viszonyítva.

A lipcsei árutózsde a sertés márciusi határidőre szóló jegyzése kismértékben emelkedett, míg az áprilisi és a májusi stagnált 2016 11. hetének végén az egy héttel korábbihoz képest.

A németországi szerződéses ár és a Tönnies felvásárlási ára 1,29 euró/kilogramm hasított súly volt 2016 11. hetében, a West Fleisch 1,27, a Danish Crown és a Tican pedig 1,13 euró/kilogramm hasított súly áron vásárolta a sertéseket. Az uniós sertés piac szempontjából meghatározó vállalatok és vágóhidak átlagosan 9 százalékkal mérsékeltek árait 2016 11. hetében az előző év azonos hetének átlagárhoz képest. Németországban 3 százalékkal magasabb áron vásárolják fel a sertéseket 2016 12. hetében az egy héttel korábbihoz viszonyítva.

Az Európai Bizottság adatai szerint az Európai Unió 7,6 százalékkal több sertéshúst (3,26 millió tonna) értékesített a nemzetközi piacon 2015-ben, mint egy évvel korábban. A közösség sertéshúsimportja (33 ezer tonna) 6,33 százalékkal csökkent a vizsgált időszakban.

A KSH adatai szerint Magyarország élősértés-kivitele 34 százalékkal esett, míg élősértés-behozatala 13 százalékkal emelkedett 2015-ben az előző évihez képest. A nemzetközi piacon értékesített sertéshús mennyisége 4 százalékkal nőtt, míg a sertéshúsimport ugyanekkora mértékben csökkent a megfigyelt időszakban.

Az AKI PÁIR adatai szerint a vágósertés termelői ára 400 forint/kilogramm hasított meleg súly volt 2016 februárjában, 7 százalékkal csökkent egy év alatt.

A részletekért kattintson **IDE**.

Az Európai Bizottság adatai szerint az egész csirke uniós átlagára 176,17 euró/100 kilogramm volt 2016 februárjában, ez 5,4 százalékos csökkenést jelent az

előző év azonos időszakához képest. Az Európai Unió baromfi-húsexportja 1 százalékkal, 1,5 millió tonnára csökkent 2015-ben az előző évihez képest. A közösség baromfi-húsimportja 3,1 százalékkal, 871 ezer tonnára emelkedett 2015-ben az előző évihez viszonyítva.

A KSH adatai szerint Magyarország baromfi-húsimportja 30 százalékkal, baromfi-húsexportja 1 százalékkal csökkent 2015-ben a 2014. évihez képest.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a vágócsirke termelői ára 252 forint/kilogramm volt 2016 februárjában, 4 százalékkal múlta alul az előző év azonos hónapjának átlagárát.

A részletekért kattintson **IDE**.

Az Európai Bizottság adatai szerint a közösségben az étkezési tojás átlagára 120,46 euró/100 kilogramm volt 2016 februárjában, 8 százalékkal csökkent egy év alatt.

Magyarországon az étkezési tojás (M+L) csomagolóhelyi értékesítési ára 21,46 forint/darab volt 2016 februárjában, 10 százalékkal csökkent a 2015. februári átlagárhoz viszonyítva.

A közösségben a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára 3,78 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2016 februárjában, 1 százalékkal mérséklődött az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A tehén „O3” és az üsző „R3” ára egyaránt 4 százalékkal csökkent a megfigyelt időszakban.

A KSH adatai szerint Magyarország élőmarha-exportja 29 százalékkal nőtt, míg élőmarha-importja nem változott számottevően 2015-ben a 2014. évihez képest.

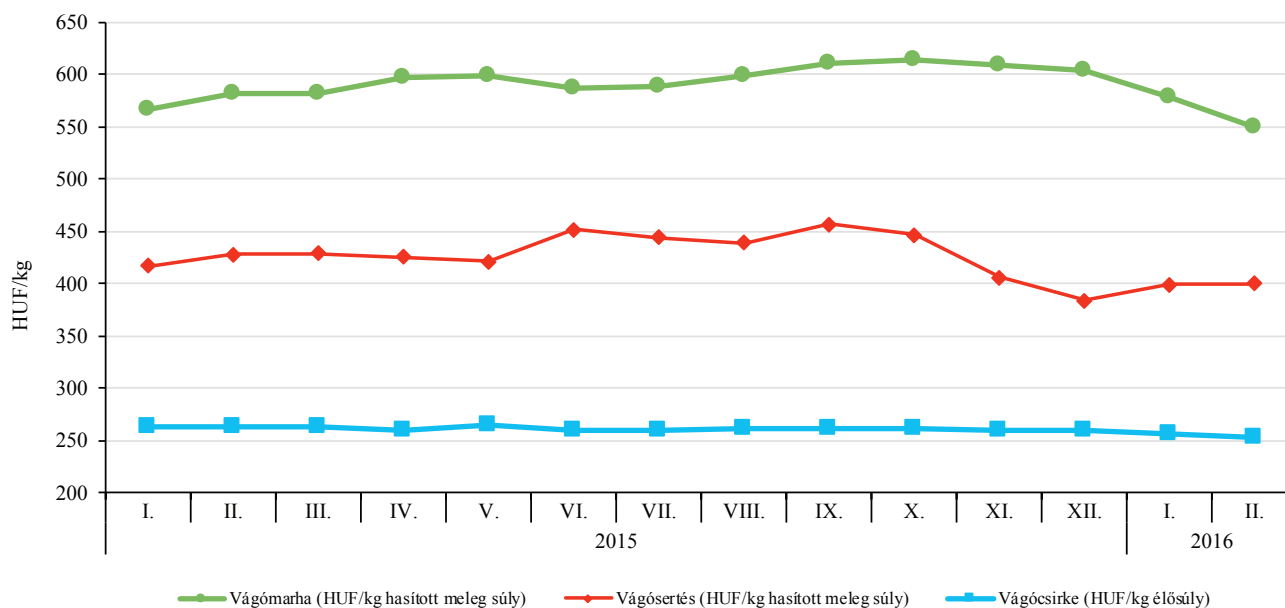
Az AKI PÁIR adatai szerint a fiatal bika termelői ára 1 százalékkal, 777 forint/kilogramm hasított meleg súlyra emelkedett 2016 februárjában az előző év hasonló hónapjának átlagárhoz viszonyítva. A vágótehén és a vágóüsző ára egyaránt 9 százalékkal csökkent ugyanabban az összehasonlításban.

A vágóállatok termelői ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2015. február	2016. január	2016. február	2016. február/ 2015. február (százalék)	2016. február/ 2016. január (százalék)
Vágósertés	HUF/kg hasított súly	428	399	400	93,4	100,2
Vágómarha	HUF/kg hasított súly	582	577	549	94,4	95,1
Vágócsirke	HUF/kg élősúly	262	256	252	96,1	98,6
Vágópulyka	HUF/kg élősúly	393	394	391	99,5	99,3
Vágóbárány	HUF/kg élősúly	789	852	783	99,3	92,0

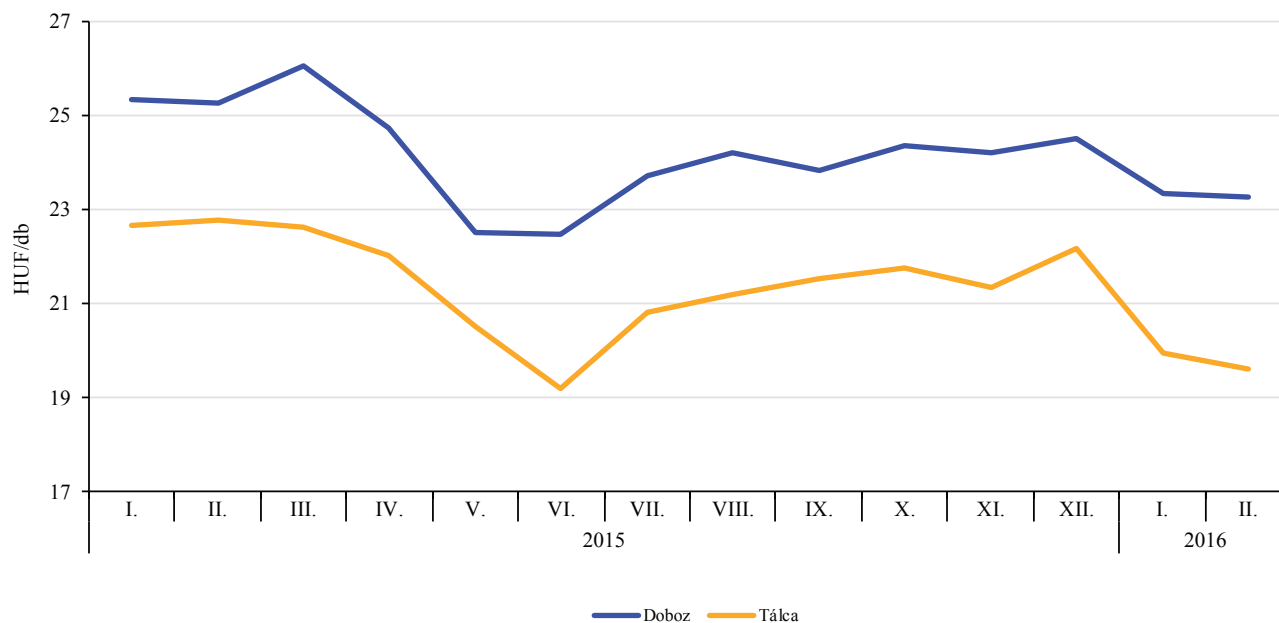
Forrás: AKI PÁIR

A vágócsirke, a vágósertés és a vágómarha termelői ára (2015–2016)

Forrás: AKI PÁIR

Az M+L méretosztályú étkezési tojás csomagolóhelyi értékesítési ára Magyarországon (2015–2016)

Forrás: AKI PÁIR

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a **nyerstej** termelői átlagára 76,21 forint/kilogramm volt 2016 februárjában. A zsírtartalom 0,07 százalékpontos és a fehérjetartalom 0,06 százalékpontos romlása hozzájárult a nyerstej árának 2 százalékos csökkenéséhez februárban a januárhoz képest. A nyerstej ára 14 százalékkal volt alacsonyabb az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A nyerstej felvásárlása a 2015. február 9 százalékkal haladta meg, míg a 2016. januártól 1 százalékkal maradt el. Az Európai Bizottság adatai szerint 2015-ben Magyarországon 3,6 százalékkal nőtt a nyerstej felvásárlása az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A közösségben Írországból (+13,3 százalék), Luxemburgban (+8,8 százalék), Belgiumban (+7,2 százalék), Hollandiában (+6,8 százalék), Szlovéniában (+4,1 százalék) és Csehországban (+3,6 százalék) figyelhető meg a hazainál erőteljesebb felvásárlásbővülés.

Az olaszországi Veronában a nyerstej azonnali (spot) piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel a 2015. 42. hét és a 2016. 11. hét közötti időszakban 25 százalékkal, 27 euró/100 kilogrammra csökkent. Magyarországon a nyerstej kiviteli ára 66,28 forint/kilogramm volt 2016 februárjában, egy hónap alatt 10 százalékkal, egy év alatt 11 százalékkal esett, és 13 százalékkal maradt el a belpiaci ártól. A nyerstej kiszállítása 19 százalékkal csökkent februárban az előző év azonos hónapjához viszonyítva, ezen belül a termelők és a kereskedők 12 százalékkal, a feldolgozók 28 százalékkal kevesebb nyerstejet exportáltak. A termelők és a kereskedők nyerstejkivitele 53 százalékkal haladta meg a feldolgozóké a vizsgált hónapban.

A KSH adatai szerint Magyarországon a tej és tejtermékek kivitelének árbevétele ötévnyi növekedést követően először mérséklődött (-6 százalék), az import pedig kétvényi emelkedés után 4 százalékkal csökkent 2015-ben az előző évihez viszonyítva. A behozatal értéke 18 százalékkal volt magasabb a kivitel árbevételénél.

A külkereskedelmi egyenleg továbbra is negatív maradt és 6 százalékkal romlott 2015-ben az előző évihez képest.

A nyerstej exportjának 82 százalékát a teljes, 13 százalékát a főlözött, 5 százalékát a félzsíros tej tette ki. A félzsíros nyerstej külpiazi értékesítése 23 százalékkal, a teljesé 1 százalékkal csökkent, míg a főlözötté 62 százalékkal nőtt. A teljes nyerstej 23-23 százaléka Olaszországba és Horvátországba, 21 százaléka Romániába, 10 százaléka Szlovákiába került. A főlözött nyerstej felét Olaszországba, 14 százalékát Hollandiába, 13 százalékát Horvátországba szállítottuk.

A sajt és túró behozatala 2015-ben több mint a kétszerese volt a kivitelnek. A sajt és túró importja és exportja egyaránt 14 százalékkal emelkedett a vizsgált időszakban. Az import fele Németországból, 18 százaléka Lengyelországból származott. Az export főleg Olaszországba, Libanonba, Romániába és Szaúd-Arábiába irányult.

A dobozos tej behozatala csaknem a háromszorosa volt a kivitelnek. Az import 10 százalékkal, az export 42 százalékkal nőtt 2015-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az export a jelentős növekedés ellenére továbbra is elmaradt a 2009–2013 közötti évek átlagától, mivel 2014-ben jelentős visszaesés volt. A dobozos tej beszállításának 90 százalékát a félzsíros, 8 százalékát a teljes tej, 2 százalékát a főlözött tej tette ki. A teljes dobozos tej importja 6 százalékkal, a félzsírosé 12 százalékkal emelkedett egy év alatt. A félzsíros tej kétharmada Szlovákiából, 31 százaléka Csehországból származott. A dobozos tej exportjának 51 százalékát a félzsíros, 34 százalékát a teljes, 15 százalékát a főlözött tej adta. A főlözött dobozos tej kivitele több mint a háromszorosára, a teljesé 47 százalékkal, a félzsírosé 19 százalékkal emelkedett a vizsgált időszakban. A félzsíros tej 92 százalékát Romániába szállítottuk.

A részletekért kattintson **IDE**.

A nyerstej termelői átlagára, a nyerstej kiviteli ára Magyarországon, valamint a nyerstej azonnali ára Olaszországban

Megnevezés	2015. február	2016. január	2016. február	HUF/kg	
				2016. február/ 2016. február (százalék)	2016. február/ 2016. január (százalék)
Nyerstej termelői átlagára Magyarországon	88,37	77,91	76,21	86,24	97,82
Nyerstej kiviteli ára Magyarországon	83,48	73,94	66,28	79,40	89,64
Azonnali (spot) piaci ár Verona	108,24	100,74	93,66	86,53	92,97
Azonnali (spot) piaci ár Lodi	107,47	97,59	87,61	81,52	89,78

Megjegyzés: Átszámítva az MNB hivatalos középárfolyamán.
Forrás: AKI PÁIR, CCIAA di Verona, CCIAA di Lodi

A **Budapesti Nagyban Piac** a belpiaci töltési való paprika kilogrammos és darabos kiszérelésben, kétféle mérettartományban volt jelen a kínálatban a 11. héten: a 30–70 mm méretűt 840 forint, a 70 mm feletti 1100 forint/kilogramm leggyakoribb termelői áron kezdték értékesíteni. Emellett a kisebb méretű darabos kiszérelésben 75, a nagyobb 120 forintért lehetett megvásárolni a Budapesti Nagyban Piac. A Jordániából származó 70 mm feletti töltési való paprika kilogrammos kiszérelésben, 950 forintért szerepelt a felhozatalban.

A belföldi fokhagyma ára 1150 forint/kilogramm volt a 11. héten, ami 39 százalékkal meghaladta az egy évvel korábbi árat. A bécsi nagyban piacon a Magyarországról származó fokhagymát a spanyolországi és a kínai versenytársaként értékesítették, nettó 2,8 euró/kilogramm áron.

A hazai sóska 560 forint/kilogramm ára 7 százalékkal, a spenót 340 forint/kilogramm ára 38 százalékkal elmaradt a vizsgált héten az előző év azonos hetében mérttől.

A hónapos retek 120 forint/csomó, a sörretek 200 forint/csomó, valamint a jégcsapretek 250 forint/kilogramm termelői ára alacsonyabb, míg a fekete retek 120 forint/kilogramm ára magasabb volt, mint a 2015. 11. heti átlagár.

A belpiaci almafajták leggyakoribb termelői ára a 11. héten 175–230 forint/kilogramm között változott. Átlagáruk 46 százalékkal felülmúlta az elmúlt év ugyanezen hetében jellemzőt. A Jonathan fajtát kínálták a legalacsonyabb, 175 forint/kilogramm, a Starking fajtát a legmagasabb, 230 forint/kilogramm áron. A külpiazi választékban Olaszországból, Görögországból és Lengyelországból beszállított almát kínáltak, kilogrammos és darabos kiszérelésben egyaránt.

A *KSH* adatai szerint Magyarország **fejessaláta**-behozatala a harmadára (1,08 ezer tonnára) csökkent 2015-ben az egy évvel korábbihoz képest, ami egyben az elmúlt öt év legkisebb mennyisége. A legnagyobb beszállító Olaszország volt, ahonnan 468 tonna fejes saláta érkezett. A kivitel 2 százalékkal, 1,62 ezer tonnára nőtt – elsősorban Románia felé – ugyanebben az összehasonlításban. Magyarország fejessaláta-exportjának értéke 550 millió forint, az import értéke 284 millió forint volt 2015-ben, a fejes saláta külkereskedelmi egyenlege pozitívrá változott az egy évvel korábbihoz képest és 266 millió forintot ért el.

Volument tekintve azonban az egyenleg negatív volt és romlott, mivel a behozatal 56 százalékkal (11,10 ezer tonnára) emelkedett 2015-ben. A legnagyobb beszállító Spanyolország, ahonnan 6,91 ezer tonna salátát importáltunk. A kivitel 12 százalékkal, 4,74 ezer tonnára nőtt 2015-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A legnagyobb célpiacunk Ausztria és Románia volt, e két országba együttesen a kiszállított mennyiség 74 százaléka (3,52 ezer tonna) került 2015-ben. A többi salátaféle (a fejes saláta kivételével) exportból származó bevétele 3,56 milliárd forint, az import értéke 3,39 milliárd forint volt 2015-ben, emiatt a többi salátaféle külkereskedelmének aktívuma gyengült az egy évvel korábbihoz képest és 177 millió forintot ért el.

A Budapesti Nagyban Piac a fejes saláta termelői ára 4 százalékkal alacsonyabb, 164 forint/darab volt 2016 első tizenegy hetében 2015 azonos időszakához viszonyítva. A belföldi jégcsalátát 17 százalékkal alacsonyabb, átlagosan 196 forint/darab áron kínálták a vizsgált időszakban. Az importból származó fejes saláta nagykereskedelmi ára 10 százalékkal (150 forint/darab), a jégcsalátáé 23 százalékkal (246 forint/darab) volt magasabb 2016 1-11. hetében az egy évvel korábbihoz képest.

Néhány belföldi zöldségféle és gyümölcs leggyakoribb bruttó termelői ára a Budapesti Nagyban Piacon

Megnevezés	2015. 1-11. hét	2016. 1-11. hét	Mértékegység
			2016. 1-11. hét/ 2015. 1-11. hét (százalék)
Burgonya	84	121	144,0
Vöröshagyma	69	119	172,4
Fejes káposzta	72	118	163,8
Sárgarépa	126	133	105,5
Petrezselyemgyökér	452	442	97,7
Alma	137	195	142,3

Forrás: AKI PÁIR

A mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek exportértéke 2,3 százalékkal, importértéke 4,9 százalékkal nőtt 2015-ben, az egyenleg 1,7 százalékkal elmaradt a 2014. évi értéktől. A kivitel értéke 7904 millió eurót, a behozatalé 4899 millió eurót tett ki, az agrár-külkereskedelem aktívuma 3005 millió euró, 51 millió euróval kisebb, mint 2014-ben volt. A mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek exportvolumene 5,9, az importé 0,4 százalékkal bővült 2015-ben, exportárindexe 3,2 százalékkal mérséklődött, az importárindex 4,5 százalékkal emelkedett. Az agrárexport aránya a teljes nemzetgazdasági exporton belül 2015-ben 8,7 százalék volt, 0,4 százalékponttal elmaradt az előző évitől. Az agrárimport aránya évek óta 6 százalék körül stagnál, 2014-ben 6,0, 2015-ben 5,9 százalékot ért el.

A 24 mezőgazdasági és élelmiszer-ipari árucsoport közül 12 árucsoport exportértéke emelkedett 2015-ben az előző évhez viszonyítva. A gabonafélék árucsoport árbevétele 175 millió euróval nőtt, mivel az árucsoport legnagyobb értékű termékköre, a kukorica exportérté-

ke 36 százalékkal meghaladta az egy évvel korábbit, az árpa exportértéke is másfélszeresére nőtt. Az állati takarmányok árucsoport exportárbevétele 54 millió euróval haladta meg a 2014. évit, főként a hobbiállateledel-kivitel bővülése révén. Az ital, szesz, ecet árucsoportok exportértéke 20, a zöldségféléké 19 millió euróval emelkedett.

A legnagyobb visszaesés a zöldség-, gyümölcskészítmények esetében történt (-43 millió euró). A cukrászati készítmények exportértéke 32 millió euróval esett, miközben az import 31 millió euróval emelkedett. Az olajos magvak és a kávé, tea, fűszer árucsoportok exportértéke 24 millió euróval maradt el az előző évi szinttől.

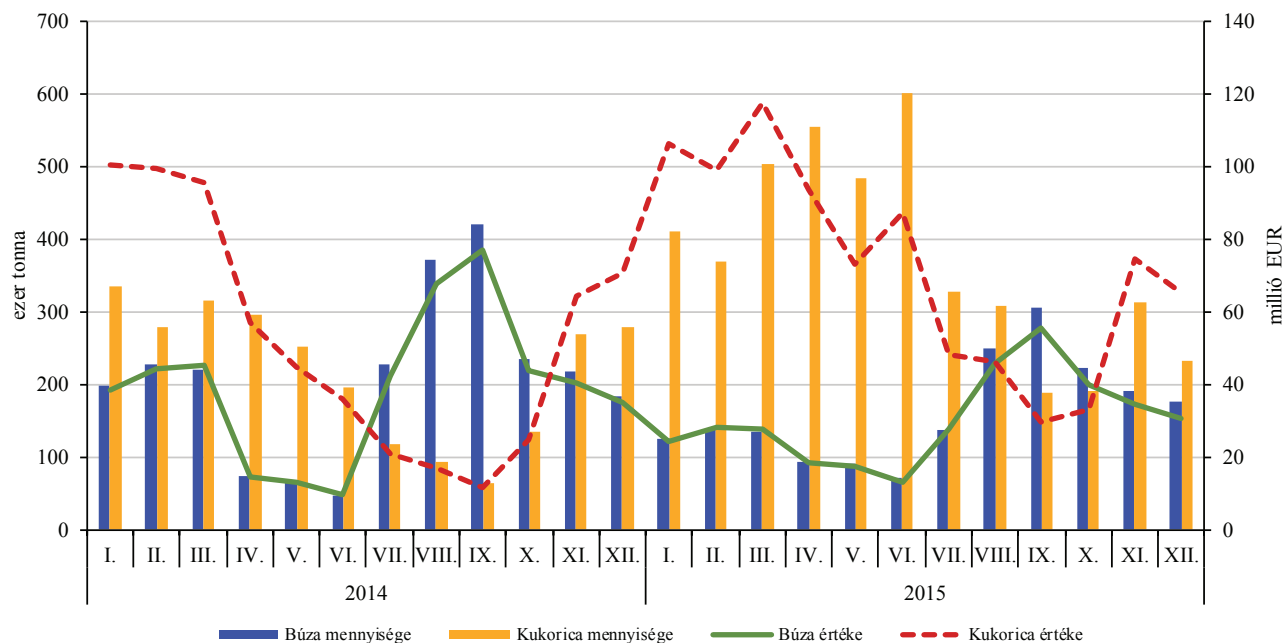
Importoldalón a gyümölcsfélék importértéke nőtt legjobban, 48 millió euróval. Az állati takarmányok és a dohány importértéke 44-45 millió euróval emelkedett. Legnagyobb mértékben a cukor, cukorárúk (-58 millió euró), valamint a húsfélék (-54 millió euró) importértéke csökkent 2015-ben.

Az élelmiszer-gazdaság külkereskedelmének alakulása

Megnevezés	Export			Import		
	2014. január–december (millió EUR)	2015. január–december (millió EUR)	Változás (százalék)	2014. január–december (millió EUR)	2015. január–december (millió EUR)	Változás (százalék)
I. áruosztály: Élő állatok, állati termékek	1 776	1 744	98,2	1 069	998	93,4
ebből: élő sertés	83	47	56,7	94	88	94,0
sertéshús	328	321	98,0	250	222	88,9
baromfihús	516	515	99,9	75	56	73,9
tej	167	139	83,3	66	58	87,4
II. áruosztály: Növényi termékek	2 339	2 510	107,3	1 085	1 224	112,8
ebből: búza	471	362	76,9	30	42	139,7
kukorica	641	872	136,1	114	125	109,4
repce	204	173	84,7	46	39	86,1
napraforgó	203	202	99,5	106	113	106,3
III. áruosztály: Állati és növényi zsír és olaj; ezek bontási terméke; elkészített ételzsír; állati és növényi eredetű viasz	478	473	98,9	209	214	102,3
ebből: napraforgó olaj	384	378	98,5	19	23	117,9
margarin	8	7	96,1	61	59	97,5
IV. áruosztály: Élelmiszer-készítmények; italok, alkoholtartalmú folyadékok és ecet; dohány és elkészített dohánypótlók	3 133	3 177	101,4	2 308	2 463	106,7
ebből: nád- és répacukor	56	40	70,7	169	109	64,7
csokoládé	136	151	111,4	199	200	100,6
állati takarmánykészítmény	582	608	104,5	144	193	133,9
Összesen	7 726	7 904	102,3	4 671	4 899	104,9

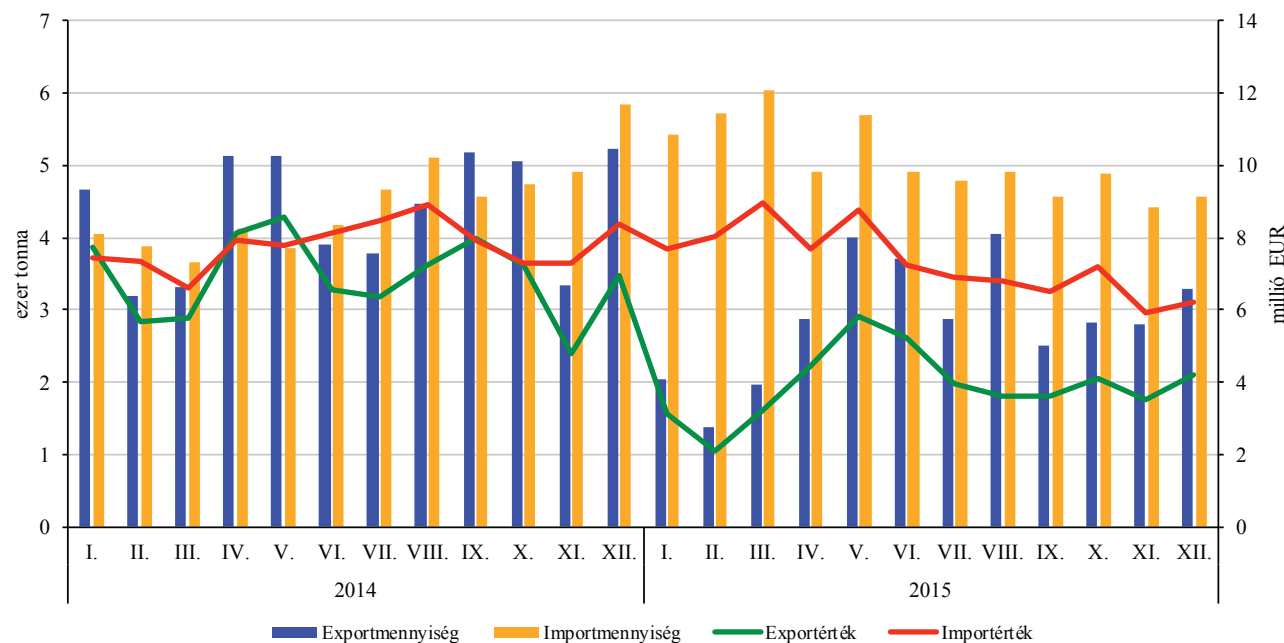
Forrás: KSH-adatok alapján az AKI Agrárstatisztikai Információs Osztályán készült összeállítás

A búza és a kukorica exportjának havi alakulása (2014–2015)

Forrás: KSH-adatok alapján az AKI Agrárstatisztikai Információs Osztályán készült összeállítás

Az élő sertés külkereskedelmi forgalmának havi alakulása (2014–2015)

Forrás: KSH-adatok alapján az AKI Agrárstatisztikai Információs Osztályán készült összeállítás

Az egyszerű nitrogén műtrágyák vásárlása a duplájára nőtt 2016 februárjában január hónapoz képest, azonban az előző év azonos időszakában beszerzett mennyiséghez képest az ammónium-nitrát közel 40, a mészammon-salétrom 10 százalékkal maradt el. A kálium-klorid és a MAP (NP 11:52) értékesítési ára csökkent az előző hónapoz képest, a szuperfoszfát ára azonban erőteljesen nőtt (+9 százalék), míg a többi műtrágya esetében 1–3 százalékos emelkedés történt. Ha az árakat az előző év azonos időszakához hasonlítjuk, akkor az egyszerű nitrogén műtrágyák ára 2–5 százalékkal csökkent, míg a többi megfigyelt termék esetében 3–7 százalékos volt az árnövekmény.

A növényvédő szerek forgalma élenkült februárban, bár még viszonylag csekély volt a kereslet. Leginkább a Force 1,5G talajfertőtlenítő szert keresték a gazdák, hiszen a tavaszi vetésű növények talaj-előkészítő munkálataihoz erre van a legnagyobb szükség. Tavaly ilyenkor az időjárás sokkal inkább kedvezett az előkészítő munkáknak, ez jól látható a felhasznált talajfertőtlenítő szer mennyiségéből, hiszen idén a hatodával kevesebb mennyiséget jutattak ki a termelők a talajnedvesség miatt.

Az általunk megfigyelt szerek közül kétféle gyomirtó szer iránt volt még némi kereslet (Pulsar, Laudis), nyárvégi, őszi vetésű kultúrák (lucerna, mák) esetében. Az őszi káposztarece állományban kis mennyiségben használtak a termelők Biscaya rovarölő szert. Az értékesítési árakat csak az előző év azonos időszakához képest tudjuk összehasonlítani, hiszen ez év januárjában nem volt publikálható adat. A Biscaya szer ára mintegy 4 százalékkal csökkent, a másik fent említett 3 féle szer ára azonban nőtt (1-3 százalékkal), a legnagyobb mértékben azonban a Pulsar ára nőtt több mint 30 százalékkal.

A mezőgazdasági gépek forgalma 2016 januárjában nagyon elenyésző volt. Idén februárban a kis teljesítményű traktoroknál és a váltva forgató ekéknél erősebb volt a kereslet, mint a tavalyi év azonos időszakában, a többi megfigyelt gépnél azonban az eladott mennyiség kevesebb volt. Tavaly februárhoz képest az értékesítési átlagár minden géptípusnál nőtt, a váltva forgató eke, a kukorica vetőgép és -csőtörő adapter esetében 50 százalékos árnövekedés tapasztalható, mivel a drágább, illetve felszereltebb gépek iránt volt nagyobb a kereslet a tárgy hónapban.

Egyes mezőgazdasági inputok átlagárának alakulása

Megnevezés	2016. január	2016. február	2016. február/ 2016. január (százalék)	2016. február/ 2015. február (százalék)
Műtrágyafélék (HUF/tonna)				
Ammónium-nitrát (N34)	83 814	84 549	100,9	95,0
Mészammon-salétrom (MAS)	72 373	74 325	102,7	97,6
Szuperfoszfát (P18-20,5)	62 987	68 644	109,0	103,4
Kálium-klorid (K60)	108 462	105 415	97,2	104,3
MAP (NP 11:52)	177 176	163 669	92,4	103,9
NPK (15:15:15)	116 151	118 103	101,7	107,0
Növényvédő szerek (HUF/kg, HUF/liter)				
PICTOR SC 1 liter (liter)	–	–	–	...
FORCE 1,5 G 20 kg (kg)	...	1 978	...	103,0
MONSOON 5 liter (liter)	–	–	–	–
PULSAR 40 5 liter (liter)	...	12 011	...	133,4
LAUDIS 5 liter (liter)	...	6 879	...	100,9
REGLONE AIR 5 liter (liter)	–	–	–	–
BISCAYA 3 liter (liter)	...	13 395	...	96,2
Mezőgazdasági gépek (HUF/darab)				
67-103 KW (91-140 LE) traktor	16 891 119	17 730 547	105,0	109,8
Váltva forgató eke	...	6 565 575	...	153,6
Kukorica vetőgép (db)	...	17 486 893	...	152,4
Műtrágyaszóró gép (függesztett) (db)	2 646 964	2 272 947	85,9	105,1

Forrás: AKI ASIR

A vágóhidak élőállat-vágása 2015-ben emelkedett az előző évhez képest. A szarvasmarhavágások száma 12,3, a sertésvágásoké 9,3, a baromfifélék vágása 11,9 százalékkal haladta meg a 2014. évi szintet.

A vágóhidakon 102,5 ezer szarvasmarhát vágtak le 2015-ben, 12,3 százalékkal többet, mint 2014-ben. A levágott állatok élősúlya 51,1 ezer tonna, vágósúlya 26,4 ezer tonna volt. Az élősúly 13, a vágósúly 14 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A marhavágás élősúlyban havonta átlagosan 4000 tonna felett volt 2015-ben. A levágott szarvasmarhák többsége, 63 százaléka tehén, 24 százaléka bika volt. A KSH adatai szerint Magyarország élőszarvasmarha-exportja 42,8 ezer tonna, -importja 12,8 ezer tonna volt 2015-ben. Az export volumene 29 százalékkal növekedett, az import volumene gyakorlatilag nem változott a 2014. évi mennyiséghez képest. Élő marhát főként Törökországba, Ausztriába és Oroszországba szállítottunk, míg az import elsősorban Németországból, Hollandiából és Csehországból érkezett 2015-ben. A KSH-adatok szerint a szarvasmarha-összlétszám 821 ezer volt 2015 decemberében. A szarvasmarha-állomány 2014 decembere óta 18 ezerrel, 2015 júniusa óta 2 ezer darabbal bővült.

2015-ben mintegy 4 millió 459 ezer sertést vágtek, 381 ezerrel, 9,3 százalékkal többet, mint 2014-ben. A levágott állatok élősúlya összesen 505 ezer tonna (+10,8 százalék), vágósúlya 409 ezer tonna (+11 százalék) volt. A sertésvágáson belül az anyakocák vágása az előző évi 71 ezerről közel 97 ezer darabra (+35,7 százalék) emelkedett 2015-ben. Az élő sertés kivitelé-

nek volumene 35 százalékkal esett, az import 14 százalékkal bővült 2015-ben az előző évhez képest (KSH). Az export 34,4 ezer tonna, az import 60,8 ezer tonna volt, tehát a behozatal volumene közel kétszerese volt a kivitelének. Élő sertést főként Szlovákiából, Németországból és Hollandiából hoztak be, a kivitel nagyrészt Romániába, Szerbiába és Ausztriába irányult 2015-ben. A KSH adatai szerint Magyarországon 3,1 millió sertés volt 2015 decemberében. Az állomány a 2014. decemberi létszámtól 11 ezerrel maradt el és a 2015. júniusival közel azonos szinten maradt. Az anyakocák száma 2015 decemberében 197 ezer volt, egy év alatt 3,5 ezerrel csökkent.

A levágott juhok száma csaknem elérte a 26 ezret 2015-ben, ami 25 százalékkal több volt, mint a 2014. évi mennyiség. A KSH adatai szerint a juhállomány 1,2 millió darab volt 2015 decemberében, közel azonos az egy évvel korábbi létszámmal (+4,7 ezer).

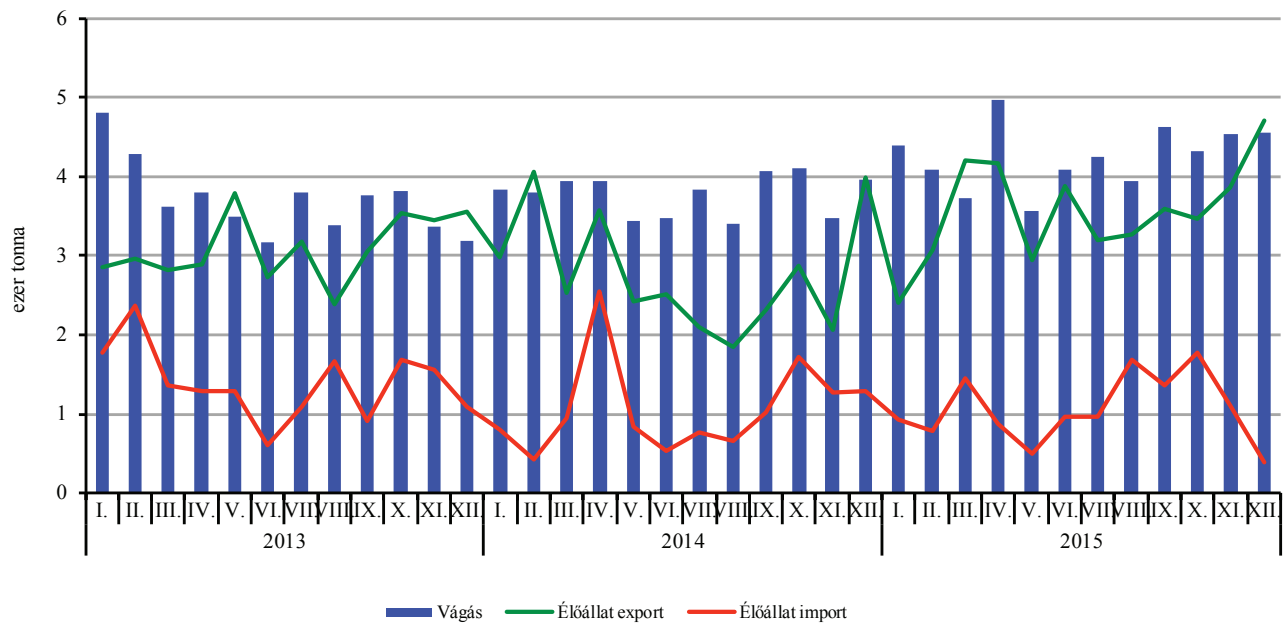
Baromfiból 198,7 millió darabot vágtek 2015-ben, 12 százalékkal többet, mint az előző évben. A levágott baromfi több mint háromnegyede csirke volt, amiből 156 milliót vágtek, 14 százalékkal többet, mint 2014-ben. A baromfivágáson belül a pulykák számaránya 3,6, a kacsáké 14,4, a libáké 2,4 százalék volt. Vágókacsából 28,6 milliót, libából 4,7 milliót vágtek 2015-ben. A levágott kacsák száma 6,5 százalékkal emelkedett, míg a libavágás 14,6 százalékkal visszaesett az előző évhez képest. Pulykából 7,1 milliót vágtek 2015-ben, 10 százalékkal többet, mint a bázisidőszakban.

A vágóhídi élőállat-vágások alakulása

Megnevezés	2015. I–XII. hó			2015. I–XII./2014. I–XII. (százalék)		
	darab	élősúly (tonna)	vágósúly (tonna)	darab	élősúly	vágósúly
Szarvasmarha összesen	102 500	51 082	26 386	112,3	112,8	114,1
Sertés összesen	4 458 502	504 965	409 298	109,3	110,8	111,0
ebből: anyakoca	96 847	20 773	16 781	135,7	135,8	136,8
Juh összesen	25 984	922	420	125,1	126,9	123,2
Ló összesen	798	387	208	241,1	219,3	203,5
Vágóbaromfi összesen	198 701 212	602 344	478 716	111,9	111,0	111,3
ebből: vágócsirke	156 040 038	372 979	299 560	114,3	116,1	116,5
vágótyúk és kakas	2 241 423	5 392	4 170	100,8	100,1	99,4
vágóliba összesen	4 682 177	28 841	21 703	85,4	87,7	86,2
vágókacsa összesen	28 644 799	97 807	76 683	106,5	104,7	105,2
vágópulyka	7 091 175	97 320	76 596	110,2	108,4	108,3

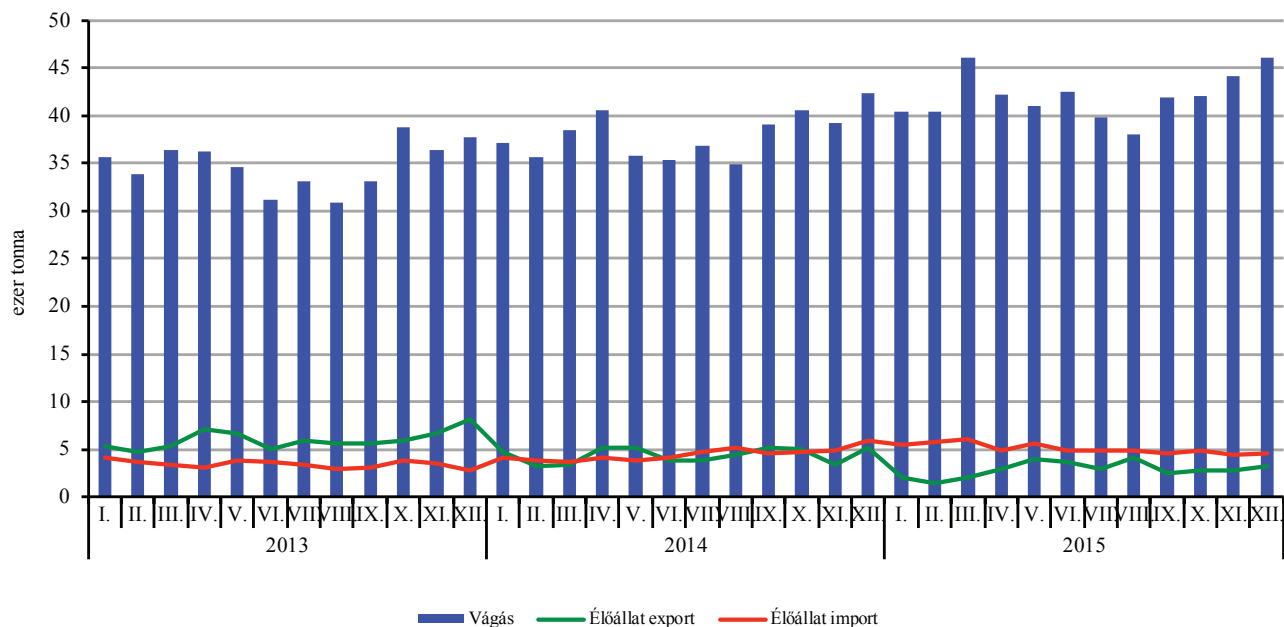
Forrás: AKI ASIR

Vágóhidak szarvasmarhavágása élősúlyban és az élő szarvasmarha külkereskedelme (2013–2015)

Forrás: AKI ASIR, KSH

Vágóhidak sertésvágása élősúlyban és az élő sertés külkereskedelme (2013–2015)

Forrás: AKI ASIR, KSH

Míg a világ és Európa mezőgazdasági géppiacán a 2013-ig tartó növekedést 2014-ben és 2015-ben csökkenés váltotta fel, Magyarországon 2014-ben is folytatódott a piac bővülése, és csak 2015-ben esett vissza a gépforgalmazás.

A mezőgazdasági gépek világ- és európai piacán 2014-ben 5–7 százalékos forgalomcsökkenés történt, ami erőteljesebben folytatódott 2015-ben is. Az európai mezőgéppiac az elmúlt évben mintegy 10 százalékkal szűkült. Ugyanakkor a magyar mezőgazdasági géppiacon az évtized legnagyobb volumenű mezőgazdasági gépértékesítése valósult meg 2014-ben, a gépforgalmazás értéke 56 százalékkal haladta meg az előző évit, és 164 milliárd forintos árbevételrekord született. Az értékesítést nemcsak a pályázati források, hanem a Növekedési Hitelprogram is segítette, ezért sokan előrehozták gépbeszerzéseiket. A következő évben azonban Magyarországon is megtorpant a gépforgalmazás, a gazdálkodók 2015-ben 141,7 milliárd forint értékben vásároltak mezőgazdasági gépeket, ami 14 százalékos csökkenés a 2014. évhez viszonyítva.

A gabonakombájnok piaca 2015-ben 40 százalékkal bővült, 371 arató-cséplő gép kelt el, az egy évvel korábbi 264 darabbal szemben. A legnagyobb – 220 kW (300 LE) felett – teljesítménykategóriában 41 százalékos volt a keresletnövekedés, 240 gabonakombájnt adtak el. Traktorokból 2777 darabot értékesítettek

2015-ben, 960-nal, 26 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A legkisebb és a legnagyobb motorteljesítményű traktorok kivételével valamennyi teljesítménykategóriában jelentősen csökkentek az eladások. Az értékesített traktorok 45 százaléka a 91–140 LE teljesítménykategóriába tartozott (1252 darab).

A munkagépek körében jelentősen csökkent a szalastakarmány-betakarítók (38 százalékkal), a bálázók (57 százalékkal) és a szállító járművek iránti kereslet. Az új beszerzésű pótkocsikból 742 darabot értékesítettek, 15 százalékkal kevesebbet, mint 2014-ben. A talajművelő gépek és tápanyag-visszapótlási gépek forgalma 15, illetve 33 százalékkal nőtt. A műtrágyaszórók értékesítése 41 százalékkal, 976 darabra bővült. A növényvédő gépek iránti kereslet (1720 darab) az egy évvel korábbi szinten alakult. A természárítók közül 33 darabot adtak el 2015-ben. Míg az új gépek értékesítése a támogatások hozzáférhetőségének függvényében hullámzik, addig az alkatrész-értékesítés évről évre nő. A 2015. évi forgalom értéke 4 százalékkal haladta meg a 2014. évi szintet, és nagyobb volt a korábbi évek árbevételénél is. A gazdálkodók 41,7 milliárd forintot fordítottak alkatrészekre 2015-ben.

A pályázati felhívások között a közeljövőben továbbra is a kertészeti technológiák, illetve az állattartó telepek korszerűsítése, valamint a vízgazdálkodási, öntözésfejlesztési program lesz előtérben.

Főbb mezőgazdasági gépek értékesítése Magyarországon^{a)}

Megnevezés	2013. év (darab)	2014. év (darab)	2015. év (darab)	2015. év/ 2014. év (százalék)
Kerekes traktorok	1 967	3 737	2 777	74,3
Gabonakombájnok	272	264	371	140,5
Önjáró rakodók	315	630	375	59,5
Szárzúzók	480	697	629	90,2
Ágyekék és váltva forgató ekék	471	554	681	122,9
Tárcsás talajművelők	581	652	662	101,5
Magágykészítők, kombinátorok, kompaktorok	502	449	625	139,2
Hagyományos sorvető gépek (mech. és pneum. gabonavető gépek)	260	293	294	100,3
Szemenkénti vetőgépek, kukoricavető gépek	533	491	447	91,0
Szilárdműtrágya-szóró gépek	885	693	976	140,8
Szántóföldi permetezőgépek	511	574	639	111,3
Kukoricacsó-törő adapter	195	180	198	110,0
Napraforgó-betakarító adapter	181	157	159	101,3
Fűkaszák	624	1241	702	56,6
Hengeres bálázók	273	592	256	43,2

^{a)} Használtgép-értékesítés, vizonteladás és külföldi – EU-s és EU-n kívüli – eladás nélkül, előzetes adat

Forrás: AKI ASIR

A műtrágya-forgalmazók 1,5 millió tonna műtrágyát értékesítettek közvetlenül mezőgazdasági termelők részére 2015-ben. Az értékesített mennyiség 8 százalékkal meghaladta az egy évvel korábit. A műtrágyaárak átlagosan 3 százalékkal emelkedtek, így a műtrágya-értékesítés nettó árbevétele – 136 milliárd forint – 11 százalékkal nagyobb a 2014. évi értékénél.

A mezőgazdasági termelők által 2015-ben vásárolt műtrágya nitrogén-foszfor-kálium (NPK) hatóanyag-tartalma 520 ezer tonna volt, 33 ezer tonnával (+6,7 százalék) magasabb az egy évvel korábinál. A nitrogén-hatóanyag-tartalom 9,7 százalékkal, a kálium 2,9 százalékkal több, de a foszfor-hatóanyag-tartalom 1,3 százalékkal kevesebb volt, mint a bázisidőszakban. Az NPK hatóanyagok aránya 2014-ben 67:17:16 volt, 2015-ben pedig 69:16:15, azaz a nitrogénfelhasználás aránya erősödött.

Természetes súlyban vizsgálva, 2015-ben közvetlenül mezőgazdasági termelőknek 1 millió 489 ezer tonna műtrágyát értékesítettek, amelyből 1 millió 142 ezer tonna egykomponensű, 347 ezer tonna pedig összetett műtrágya volt. Az egykomponensű, illetve az összetett műtrágyák aránya 77:23 volt 2015-ben, egy évvel korábban 75:25.

2015-ben egyenletesebb volt a műtrágya iránti kereslet, mint 2014-ben, amikor az éves beszerzés több mint 40 százaléka az első negyedévre koncentráldott. A termelők 2015-ben a teljes műtrágyamennyiség 31 százalékát vásárolták meg az első negyedévben, 20 százalékát a második negyedévben. A harmadik negyedévre esett a beszerzés 18 százaléka, az utolsó negyedévre a 24 százaléka, tehát 2015-ben is a harmadik negyedévben volt a leggyengébb a forgalom. A nitrogénműtrágyák kétharmadát (62 százalékát) az első félévben vásárolták meg a gazdálkodók 2015-ben. Az egyszerű foszfor-, kálium- és az összetett műtrágyák iránti kereslet a harmadik negyedévben a legerősebb.

A 2015-ös év során értékesített foszforműtrágya 49 százalékát, a káliumműtrágya 58 százalékát és az összetett műtrágyafélék 43 százalékát a harmadik negyedévben vették meg a termelők.

Az előző évekhez hasonlóan a legnagyobb kereslet a mészammonsalétrom (MAS) iránt volt 2015-ben. A teljes műtrágyaforgalom 45 százalékát a MAS tette ki, több mint 670 ezer tonnát adtak el belőle. A második legnépszerűbb termék, az ammóniumnitrát a teljes műtrágya-értékesítés 8,3 százalékát fedte le. 2015-ben tovább erősödött a MAS iránti kereslet, míg az ammóniumnitrát forgalma csökkent. Az arányuk 2014-ben 81:19, 2015-ben 84:16 volt. A 18–20,5 százalék hatóanyag-tartalmú szuperfoszfát iránti kereslet is csökkent, alig másfél ezer tonna volt, a káliumklorid-eladás pedig nem érte el a 40 ezer tonnát. Az NPK 15-15-15-ös összetétel 57 ezer tonnás mennyisége a teljes műtrágya-értékesítés 3,8 százalékát fedte le, de az eladott összetett műtrágyák majd ötödét (17 százalékát) ez a szer tette ki. További jelentős mennyiségben értékesített összetétel volt még 2015-ben az NPK 8-24-24 (47 ezer tonna) és az NP 12-52 (MAP) (30 ezer tonna). Az előbbi 3, az utóbbi összetétel 2 százalékkal részesedett a teljes műtrágyaeladásból.

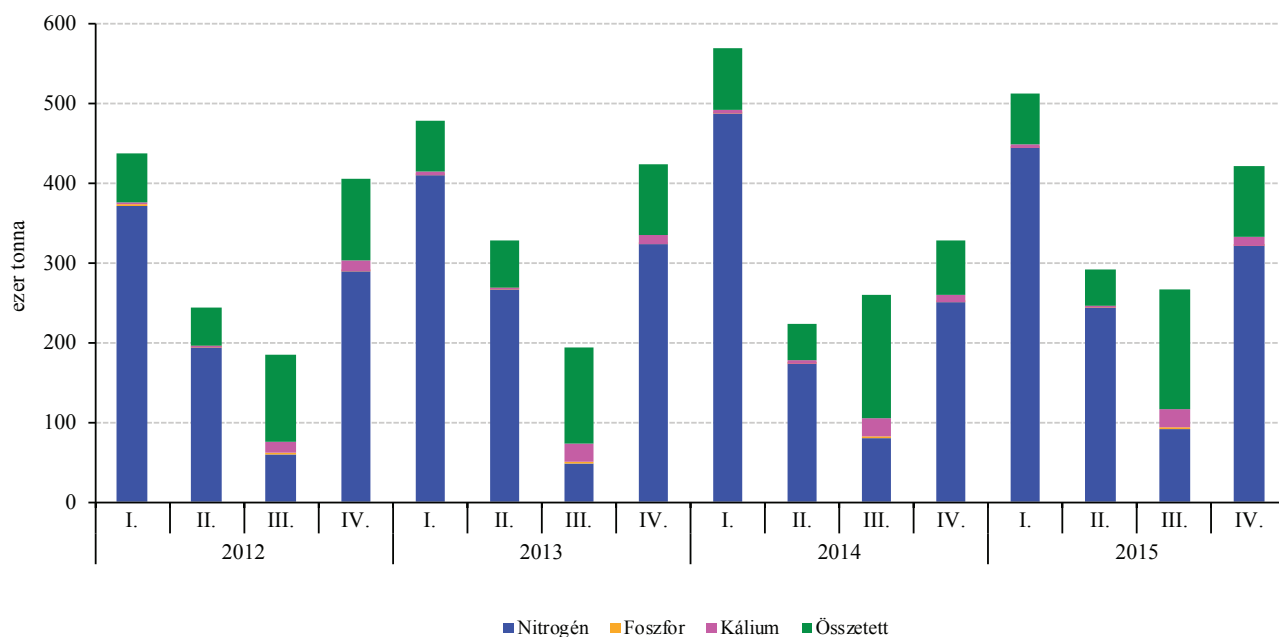
A fontosabb műtrágyák körében, 2015 negyedik negyedévében emelkedett a mono-ammónium-foszfát (MAP) (+4 százalék), a szuperfoszfát (+13 százalék), valamint a mészammonsalétrom (MAS) (+3 százalék) átlagára, de mérséklődött a kálium-klorid (–2 százalék) és az NPK 15-15-15 (–2 százalék) átlagára. 2014 azonos időszakához viszonyítva, 2015 utolsó negyedévében a MAS ára maradt változatlan, a többi kiemelt műtrágyaé emelkedett. A MAP átlagára 18 százalékkal, a szuperfoszfáté 12 százalékkal nőtt, az NPK 15-15-15 (+5 százalék) ára és a kálium-klorid (+2 százalék) ára mérsékeltebben emelkedett.

A műtrágya-értékesítés alakulása Magyarországon

Megnevezés	2014. I–IV. negyedév		2015. I–IV. negyedév		2015/2014	
	természetes súlyban (tonna)	ezer HUF	természetes súlyban (tonna)	ezer HUF	mennyiség (százalék)	érték (százalék)
Egyszerű műtrágyák összesen	1 034 168	78 836	1 142 201	89 208	110,4	113,2
ebből: nitrogén	990 112	74 570	1 098 379	84 651	110,9	113,5
foszfor	2 646	206	2 999	314	113,4	152,7
kálium	41 411	4 060	40 823	4 243	98,6	104,5
Összetett műtrágyák összesen	344 949	42 550	347 245	45 465	100,7	106,9
NPK műtrágyák összesen	1 379 117	122 499	1 489 446	136 466	108,0	111,4

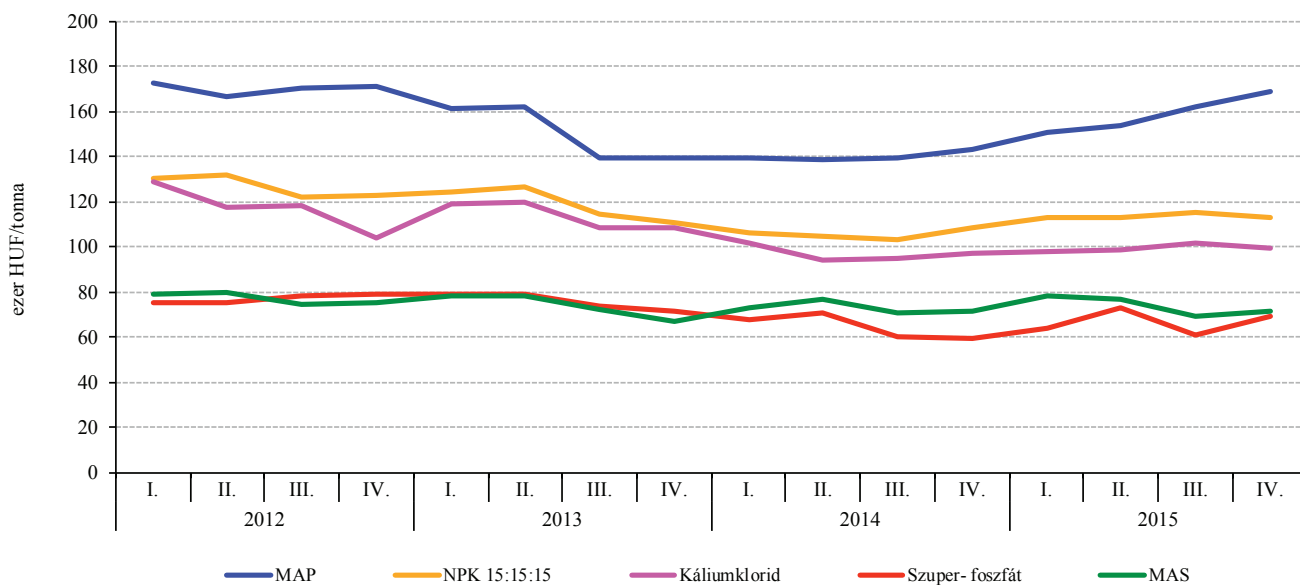
Forrás: AKI ASIR

A mezőgazdasági termelőknek értékesített műtrágya mennyisége (2012–2015)

Forrás: AKI ASIR

Egyes műtrágyafélék árának alakulása negyedévenként (2012–2015)

Forrás: AKI ASIR

